



**ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSA**

AZ ENSZ NEMZETI EMBERI JOGI INTÉZMÉNYE

Az alapvető jogok biztosának

## **JELENTÉSE**

az AJB-1900/2023. számú ügyben  
(előzmény: AJB-1572/2022.)

a Budapesti Gazdasági Egyetem átsorolási gyakorlatával  
összefüggésben

*Előadók: dr. Bácskai Krisztina  
dr. Fórika László*

Érintett szervek:

- Budapesti Gazdasági Egyetem

2023.

**Az alapvető jogok biztosának  
Jelentése  
az AJB-1900/2023. számú ügyben**

### **Az eljárás megindítása**

Egy neve elhallgatását kérő panaszos a Budapesti Gazdasági Egyetem (a továbbiakban: BGE) átsorolási gyakorlatának jogszerűtlenségét sérelmezve fordult beadvánnyal Hivatalomhoz.

Tekintettel arra, hogy a beadvány alapján a BGE alkalmazott átsorolási eljárása, gyakorlata, illetve döntései kapcsán felmerült a jogállamiság elvével és az abból fakadó jogbiztonság követelményével, valamint a hallgatók tisztességes eljáráshoz való jogával összefüggő visszásság gyanúja, az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (a továbbiakban: Ajbt.) 18. § (1) és 20. § (1) bekezdése alapján vizsgálatot indítottam.

A vizsgálat eredményes lefolytatása érdekében az Ajbt. 21. § (1) bekezdés a) pontja és (2) bekezdése alapján tájékoztatást kértem a BGE rektorától a beadványban foglaltakkal összefüggő jogi és szakmai álláspontjáról.

### **Az érintett alapvető jogok és alkotmányos követelmények**

- a jogállamiság elvéből fakadó jogbiztonság követelménye: *„Magyarország független demokratikus jogállam.”* [Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés];
- a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog: *„Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.”* [Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés].

### **Az alkalmazott jogszabályok**

- a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény (a továbbiakban: Nftv.);
- a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 87/2015 (IV. 9.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Nftv. Vhr.).

### **A megállapított tényállás**

1. A neve elhallgatását kérő panaszos a BGE átsorolási gyakorlatát kifogásolta: álláspontja szerint ugyanis az állami ösztöndíjas képzésről az önköltséges képzésre történő átsorolás kapcsán a kreditek számítására vonatkozó jogszabályi rendelkezések téves értelmezése folytán a BGE átsorolásra vonatkozó első- és másodfokon hozott határozatai több hallgató alapvető jogát sértik. A panaszos jelezte, hogy az Nftv. 48. § (2) bekezdésének<sup>1</sup> eltérő értelmezése sokéves probléma a felsőoktatási intézmények gyakorlatában, az átsorolási határozatok egy része az Nftv. 48. § (2) bekezdése szerinti „szerezett” kreditet az adott aktív időszakban „teljesített” kreditre szűkíti az Nftv. Vhr. 57. § (3) bekezdése alkalmazásával.<sup>2</sup> Az

---

<sup>1</sup> Az Nftv. 48. § (2) bekezdése szerint a felsőoktatási intézmény tanévenként köteles önköltséges képzésre átsorolni azt a magyar állami ösztöndíjjal támogatott képzésben résztvevő hallgatót, aki az utolsó két olyan félév átlagában, amelyben hallgatói jogviszonya nem szünetelt, illetve nem az Nftv. 81. § (3) és (4) bekezdésében meghatározott külföldi képzésben vett részt, nem szerzett legalább tizennyolc kreditet, vagy nem érte el az intézmény szervezeti és működési szabályzatában – a Kormány rendeletében meghatározottak szerint – megállapított tanulmányi átlagot, továbbá azt, aki az Nftv. 48/D. § (2) bekezdése szerinti nyilatkozatát visszavonja.

<sup>2</sup> Az Nftv. Vhr. 57. § (3) bekezdése szerint a kreditrendszerű képzésben a hallgató teljesítményének nyomon követésére az adott képzésben folytatott tanulmányok egy képzési időszakára, illetve a tanulmányok egészére

elsőfokú, illetve a másodfokú, a BGE Felülbírálati Bizottsága által hozott határozatok egy része figyelembe veszi a korábban abszolvált tantárgyak alapján kreditbeszámítással jóváírt, azaz *elismert krediteket is*, másik része viszont a vonatkozó két félévben pusztán a *teljesített és nem a kreditbeszámítással jóváírt krediteket ismerte el*. A beadványozó szerint ez utóbbi gyakorlat az Nftv. előírásaival ellentétes, sérti a jogbiztonság követelményét, és azzal az eredménnyel jár, hogy egyes hallgatók ki tudják meríteni a magyar állami ösztöndíjjal támogatott képzéshez rendelkezésre álló féléveket, mások viszont nem, emiatt pedig utóbbiakat komoly anyagi hátrány éri.

A panaszos szerint a BGE Szervezeti és Működési Szabályzatának részét képező Hallgatói Követelményrendszert (a továbbiakban: BGE HKR) úgy módosították, hogy az megerősíti a kifogásolt jogértelmezést. A 2020. augusztus 1-től hatályos BGE HKR 88. § (18) bekezdése ugyanis kimondottan azt tartalmazza, hogy: *„Az átsorolás szempontjából a szerzett kreditek alatt a figyelembe vett félévek során teljesített tárgyak kreditjei értendők.”* Mindez a belső intézményi előírás pedig a jogellenes gyakorlat megerősítése, amely alapján jogorvoslati kérelmek beadására sem kerülhet sor, így azok orvoslására nyilvánvalóan nem lesz lehetőség.

2. A beadványban vázolt problémakör kapcsán 2022. március 30-án megkereséssel fordultam a *BGE rektorához*. Ebben tájékoztattam arról, hogy a számos hallgatót érintő jogértelmezési kérdések, illetve a jogi szabályozás esetleges felülvizsgálata kapcsán – a felsőoktatási intézmények eltérő gyakorlatára is figyelemmel – korábban *megkereséssel fordultam az ekkor hatáskörrel rendelkező Innovációs és Technológiai Minisztériumhoz, a felsőoktatásért felelős államtitkár<sup>3</sup> pedig válaszában kifejtette, hogy sem az Nftv., sem pedig az Nftv. Vhr. rendelkezéseiben nem válik el egymástól a „szerzett” és a „teljesített” szavak jelentése, azok hétköznapi jelentése sem hordozza magában azt a különbségtételt, amelyen az intézményi értelmezési gyakorlat alapul. Ettől eltérő kérdés, hogy a súlyozott tanulmányi átlag számítása során figyelembe lehet-e venni a kreditbeszámítással szerzett tanulmányi teljesítményt.* Ezzel kapcsolatban az államtitkár arról tájékoztattott, hogy sem az Nftv., sem az Nftv. Vhr. rendelkezései nem zárják ki azt, hogy a tanulmányok folytatása során kreditbeszámítással lehessen élni. Ellenkező esetben ugyanis az Nftv. alapján a mesterképzésben „szerzett” illetve az alapképzésben „teljesített” kreditekbe sem lehetne beszámítani például a más intézményben folytatott résztanulmányok során szerzett krediteket. Az államtitkár szerint így az Nftv. 48. § (2) bekezdésében szereplő *„legalább tizennyolc kredit”* feltétel esetén figyelembe kell venni az Nftv. 49. § (5) bekezdése szerinti *elismert kreditet is*. *Az államtitkár jelezte, hogy – levonva az ügy tanulságait – az esetlegesen eltérő felsőoktatási intézményi gyakorlatra is tekintettel a vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket áttekinti és szükség szerint annak egyértelműsítését kezdeményezi.*

A rektornak írt megkeresésemben utaltam továbbá a *Fővárosi Törvényszéknek a BGE egyik hallgatója ügyében 2020. április 16-án hozott ítéletére<sup>4</sup>*, amelyben a hallgató BGE-vel szembeni keresetét a bíróság megalapozottnak találta. Az ítélet indokolása szerint *az utolsó két aktív félévben elismert krediteket a hallgató által megszerzett kreditként szükséges figyelembe venni az átsorolások során*, mivel az Nftv. szerinti utolsó két félévben megszerzett kreditekhez azon kreditek is hozzátartoznak, amelyeket korábbi tanulmányai elismertetése (kreditbeszámítás) alapján a felsőoktatási intézet elfogadott.

Kértem a rektort, hogy az iratmásolatok – az intézményi szabályzatok, személytelenített átsorolási határozatok – egyidejű megküldése válaszában térjen ki arra, hogy az ítélet meghozatala előtti, valamint a 2021. évi átsorolások kapcsán saját hatáskörben milyen intézkedéseket tett.

---

számított (halmazott) súlyozott tanulmányi átlag szolgál. A súlyozott tanulmányi átlag számításánál az adott időszakban teljesített tantárgyak kreditértékének és érdemjegyének szorzatából képzett összeget a teljesített tantárgyak kreditjeinek összegével kell osztani.

<sup>3</sup> Az átsorolásra vonatkozó jogi szabályozás tekintetében az AJB-944/2021. számon folytattam vizsgálatot.

<sup>4</sup> Fővárosi Törvényszék 35.K.701.228/2020/4. számú ítélete

3. A BGE rektora a 2022. november 4-én beérkezett válaszában *a feltett kérdések kapcsán kifejtette, hogy az Nftv. 48. § (2) bekezdése, valamint az Nftv. Vhr. 57. § (3) bekezdése együttes értelmezése alapján álláspontja szerint az átsorolások kapcsán a szerzett kredit fogalmára a 2022. július 30. napját megelőző jogszabályi környezetben nem volt egyértelmű rendelkezés. Nem volt egyértelmű, hogy a szerzett kredit alatt kizárólag az adott félévekben teljesített krediteket vagy a kreditbeszámítással beszámított krediteket is érteni kell-e, ezért a nem pontos jogszabályi megfogalmazás eltérő jogalkalmazási, jogértelmezési lehetőségeket eredményezhetett. Ennek megfelelően az egyes felsőoktatási intézmények ez irányú gyakorlata sem volt egységes.*

Az Nftv. 48. § (2) bekezdésének 2022. július 30-át megelőzően hatályos szövegére figyelemmel abban az esetben kellett átsorolni a hallgatót, ha az utolsó két aktív félév átlagában nem érte el a minimum 18 kreditet, vagy az intézményi szabályzatban meghatározott tanulmányi átlagot. Minderre figyelemmel az egyetem gyakorlata szerint *az adott félévhez csak a félévben felvett és teljesített krediteket lehetett rögzíteni*, a hallgatók által más felsőoktatási intézményben folytatott korábbi képzésen, vagy az egyetem más képzésén, vagy korábbi képzésen teljesített krediteket a félévhez nem kerültek hozzárendelésre, azokat a tanulmányi adminisztráció speciális indexsorra vitte fel. A rektor rögzítette, hogy mivel a kreditbeszámítással jóváírt krediteket a hallgatók nem az adott időszakban teljesítették, így az nem volt beszámítható az átsorolásnál. Az átsorolásnál az adott időszakot, vagyis az utolsó két aktív félévet kellett vizsgálni.

Az Nftv. Vhr. 57. § (3) bekezdésében foglalt, a súlyozott tanulmányi átlag kiszámításának szabálya szerint annak számításánál *az adott időszakban teljesített tantárgyak kreditértéke vehető figyelembe, a kreditbeszámítással jóváírt krediteket nem, mert azokat a hallgató nem az utolsó két aktív félévben teljesítette.* Az átsorolási gyakorlat szerint a korábbi tanulmányokhoz tartozó tárgyakat nem lehetett az aktuális képzés féléveivel kötni, azok csak az összes teljesített kredithez voltak beszámíthatók.

A rektor szerint a hivatkozott Fővárosi Törvényszék ítélete<sup>5</sup> *egy egyedi ügyben hozott döntés volt*, így az abban foglaltakat analógia alkalmazásával az átsorolás kapcsán nem lehet kiterjesztően értelmezni. A rektor tájékoztatott, hogy az érintett hallgató vonatkozásában az ítéletében foglaltak végrehajtásához szükséges intézkedéseket a következők szerint megtette: a hallgatóra vonatkozó finanszírozási forma 2019. november 19. napján – még az ítélet jogerőre emelkedését megelőzően – visszaállításra került állami ösztöndíjasra, mivel az egyetemi jogorvoslati kérelem benyújtása halasztó hatállyal bírt az átsorolási döntés végrehajtására, így maga az ítélet további változást nem eredményezett a hallgató jogviszonyában.

A rektor kifejtette továbbá, hogy a jogalkotó – észlelve a fennálló jogértelmezési nehézséget – 2022. július 30. napjától módosította az Nftv. Vhr. 61. § (9) bekezdését, amely során egyértelműsítette a megszerzett kredit fogalmát és rögzítette, hogy a megszerzett kredit alatt a hallgató által *az adott képzésben és tanévben megszerzett kreditet és az adott tanévben az Nftv. Vhr. 41. § (3) bekezdés 9. pontja szerint beszámított kreditet kell érteni.*

A BGE a jogszabály változására tekintettel haladéktalanul felülvizsgálta átsorolási gyakorlatát. A felülvizsgálat eredményeképpen 2022. augusztus 8-tól módosította a HKR átsorolására vonatkozó rendelkezéseit, ennek keretében hatályon kívül helyezte a HKR kifogásolt 88. §-ának (18) bekezdését is. A rektor jelezte azt is, hogy a 2022. évi átsorolás már a módosított szabályok szerint, az Nftv. Vhr.-ben foglalt, a megszerzett kreditre vonatkozó fogalom meghatározásának megfelelően zajlott. A rektor válaszeleveléhez csatolta a BGE HKR 2022. augusztus 8. napjától hatályos változatát.

## A vizsgálat megállapításai

### I. A hatáskör tekintetben

Az alapvető jogok biztosának feladat- és hatáskörét, valamint ennek ellátásához szükséges vizsgálati jogosultságokat az Ajbt. határozza meg. Az Ajbt. 18. § (1) bekezdése alapján az alapvető jogok biztosához bárki fordulhat, ha megítélése szerint valamely hatóság vagy közszolgáltatást végző szerv tevékenysége vagy mulasztása a beadványt tevő személy alapvető jogát sérti vagy annak közvetlen veszélyével jár, feltéve, hogy a rendelkezésre álló közigazgatási jogorvoslati lehetőségeket – ide nem értve a közigazgatási pert – már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

Az Nftv. 1. §-ának értelmében a törvény célja a felsőoktatás színvonalának emeléséhez, a versenyképes tudás átadásához és megszerzéséhez szükséges feltételrendszer megteremtése, az Alaptörvényben meghatározott keretek között a nemzeti felsőoktatási intézményrendszer működésének biztosítása. Az Nftv. 2. § (2) bekezdése kimondja továbbá azt is, hogy a *felsőoktatás rendszerének működtetése az állam*, a felsőoktatási intézmény működtetése a *fenntartó* feladata. Az Nftv. 4. § (4) bekezdése pedig rögzíti, hogy az állam nevében a fenntartói jogokat – ha törvény másként nem rendelkezik – az oktatásért felelős miniszter gyakorolja.

A fentiek alapján a *felsőoktatási intézmények* az állami feladat ellátásban vesznek részt, ezért az Ajbt. alapján *közzolgáltatást végző szervnek minősülnek*, azzal a megkötéssel, hogy a felsőoktatási intézmények széleskörű autonómiával rendelkeznek, ezért az alapjogi szempontú ombudsmani vizsgálat hatáskör hiányában nem terjedhet ki az oktatás, a képzés, a vizsgáztatás és a vizsgán nyújtott teljesítmény oktatásszakmai szakkérdéseire.

### II. Az érintett alapvető jogok tekintetében

Az alapvető jogok biztosa egy adott társadalmi probléma mögött álló összefüggésrendszer feltárása során autonóm, objektív és neutrális módon, kizárólag alapjogi érvek felsorakoztatásával és összevetésével tesz eleget mandátumának. Az ombudsmani intézmény megalakulása óta az országgyűlési biztos következetesen, zsinórmértékként támaszkodott az Alkotmánybíróság alapvető jogállami garanciákkal és az alapjogok tartalmával kapcsolatos elvi megállapításaira, valamint – az ombudsmani jogvédelem speciális vonásainak megfelelően – alkalmazta az alapjog-korlátozás alkotmányosságát megítélni hivatott alapjogi teszteket.

A jelentés megállapításaival összefüggésben ismételten hivatkozom arra, hogy az Alaptörvény vonatkozó rendelkezéseinek szövege az Alaptörvény Negyedik Módosításának hatálybalépését követően továbbra is nagyrészt megegyezik az Alkotmányban foglaltakkal, az alkotmányos követelmények és alapjogok tekintetében jellemzően nem tartalmaz olyan rendelkezéseket, amely ellentétesek volnának a korábbi alkotmányunk szövegével. Az Alkotmánybíróság a 22/2012. (V. 11.) AB határozatában arra mutatott rá, hogy *„az előző Alkotmány és az Alaptörvény egyes rendelkezései tartalmi egyezősége esetén éppen nem a korábbi alkotmánybírósági döntésben megjelenő jogelvek átvételét, hanem azok figyelmen kívül hagyását kell indokolni”*. Az Alkotmánybíróság ugyanakkor a 13/2013. (VI. 17.) AB határozatában azt emelte ki, hogy az adott határozatban vizsgált törvényi rendelkezések esetében már az Alaptörvény Negyedik Módosítása alapján jár el a korábbi alkotmánybírósági határozatokban foglaltak felhasználhatóságát illetően. A testület ennek kapcsán elvi érveléssel azt mondta ki azt, hogy *„az Alkotmánybíróság a hatályát veszített alkotmánybírósági határozat forrásként megjelölésével, a lényegi, az adott ügyben felmerülő alkotmányossági kérdés eldöntéséhez szükséges mértékű és terjedelmű tartalmi vagy szövegszerű megjelenítéssel hivatkozhatja vagy idézheti a korábbi határozataiban kidolgozott érveket, jogelveket. Az indokolásnak és alkotmányjogi forrásainak ugyanis a demokratikus jogállamban mindenki*

*számára megismerhetőnek, ellenőrizhetőnek kell lennie, a jogbiztonság igénye az, hogy a döntési megfontolások átláthatóak, követhetőek legyenek. A nyilvános érvelés a döntés indoklásának létalapja. A korábbi határozatokban kifejtett érvek felhasználhatóságát az Alkotmánybíróság mindig esetről esetre, a konkrét ügy kontextusában vizsgálja.”*

Ha összevetjük Alaptörvénynek B) cikk (1) bekezdését a korábbi Alkotmány 2. § (1) bekezdésével, akkor e tekintetben az Alaptörvény szövege nem hoz olyan érdemi változást, mely a korábbi alkotmánybírói gyakorlat elvetését, tartalmi átértékelését alátámasztaná. A tisztességes hatósági eljáráshoz való jog tekintetében ugyan az Alaptörvény XXIV. cikke immár önálló alapjogként nevesíti a közigazgatási hatósági eljárások tisztességességének követelményét (megfelelő ügyintézéshez való jog), de azt az Alkotmánybíróság tulajdonképpen azonos tartalommal már a korábbi Alkotmány során kialakított gyakorlatában is levezette jogállamiság és jogbiztonság elvéből.

Így pedig az elvi megállapításaim megfogalmazása, az alapjogok és az alkotmányos elvek értelmezése során – ellenkező tartalmú alkotmánybírói döntés megszületéséig – irányadónak tekintem az Alkotmánybíróság által mind az Alaptörvény hatályba lépését megelőzően, mind pedig az azt követően meghozott határozatai indokolásában kifejtett megállapításokat, következtetéseket.

**1.** Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése alapján Magyarország független, demokratikus jogállam. Az Alkotmánybíróság korábbi töretlen gyakorlata alapján ennek a *jogállami minőségnek nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság*. Az Alkotmánybíróság a 30/2012. (VI. 27.) AB határozatában kimondta, hogy az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése és az Alkotmány 2. § (1) bekezdése azonosan deklarálja a jogállami klauzulát, tehát az eddig kialakított alkotmánybírói gyakorlat továbbra is relevánsnak tekintendő. Az Alkotmánybíróság által gyakran hivatkozott tétel, hogy a jogbiztonság az állam – s elsősorban a jogalkotó – kötelességévé teszi annak biztosítását, hogy a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogszabályok is világosak, egyértelműek, működésüket tekintve kiszámíthatóak és előreláthatóak legyenek a norma címzettjei számára.

Az Alkotmánybíróság döntéseiben felhívta a figyelmet, hogy a jogállamiságnak számos összetevője van, a jogállamiság elvéből folyó egyik legfontosabb alapkövetelmény ugyanakkor éppen a közhatalom, a közigazgatás törvény alá rendeltsége: a közhatalommal rendelkező szervek a jog által megállapított működési rendben, a polgárok számára megismerhető és kiszámítható módon szabályozott korlátok között fejtik ki tevékenységüket. Egy demokratikus jogállamban, ahhoz, hogy a természetes és jogi személyek életviszonyaikat, működésüket, magatartásukat a jog által előírtakhoz tudják igazítani, az elvárt kötelezettségeiknek eleget tudjanak tenni, szükség van a joganyag és a jogi eljárások stabilitására, a változásokra való felkészüléshez megfelelő idő biztosítására, az egyértelműségekre, a követhetőségekre és érthetőségekre. A jogbiztonság nem csupán az egyes normák egyértelműségét követeli meg, de az egyes jogintézmények működésének kiszámíthatóságát is, így például jelen esetben a felsőoktatási intézményeknek a hallgatók átsorolására vonatkozó belső szabályzatainak, és az egyedi ügyekben hozott döntései jogszabályoknak való megfelelését.

**2.** A *tisztességes hatósági eljáráshoz való jog, ahogyan azt az Alkotmánybíróság a 8/2020. (V. 13.) AB határozatában kifejtette* [Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés] nem azonosítható a tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés]. Jogállami keretek között a „tisztességes” (fair, méltányos, kiegyensúlyozott) karakter minden közhatalom erejével felruházott eljárással szemben követelmény. Ezért a sajátosságok figyelembevétele mellett, de a hatósági eljárásban is megfelelő módon és tartalommal meg kell jelennie a fair eljárás alkotmányjogi követelményeinek, amelyeket az alapjogi jogalanyisággal rendelkező ügyfeleknek alanyi jogként, végső fokon alapjogként ki kell tudni kényszeríteni. E jogok érvényesíthetősége a hatóság működésének korlátja, jogszerű eljárásának pedig alaptörvényi mércéje. Ezen jogállami követelménynek a megnyilvánulása az, hogy az Alaptörvény XXIV. cikke önállóan, az ügyintézés alapjogaként ismeri el a fair hatósági

eljáráshoz való jogot. Az alapjogi jogvédelem kiterjed a hatóságok részrehajlás nélküli, tisztességes módon és észszerű határidőn belüli ügyintézésére, a hatósági aktusok törvényben meghatározott indokolására, valamint a közigazgatási jogkörben okozott kár törvényben meghatározottak szerinti megtérítésére. A tisztességes hatósági eljáráshoz való jog tartalmaként az Alkotmánybíróság számos olyan részjogosítványra mutatott rá gyakorlatában, amelyek az ügyfelet helyezik középpontba, és amelyek érvényesítése a vizsgálati típusú hatósági eljárás alaki és anyagi hatékonyságát (gyorsaságát, szakszerűségét, törvényességét), összességében jognak alárendeltségét hivatottak szolgálni. Ilyennek minősül például a határozat közlése; a fegyveregyenlőség az olyan hatósági eljárásokban, amelyek ellenérdekű ügyfelek részvételével zajlanak és az iratbetekintéshez való jog. Az Alkotmánybíróság azt is megállapította már, hogy „az eljárás megindulásáról való értesítés joga, valamint a bizonyítékok megismerésének joga a nyilatkozattételhez és a védekezéshez való jogon keresztül a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog értelmezési tartományához szükségképpen hozzátartozik”

### III. Az ügy érdekében

1. *Az ügy jogi megítélése szempontjából* releváns jogszabályi háttérrel a Nftv., az Nftv. Vhr., valamint a BGE HKR sérelmezett, a 2021-es és azt megelőző évi átsorolások idején hatályos rendelkezései adják. A hallgatót az Nftv. 48. § (1) bekezdése alapján magyar állami (rész)ösztöndíjas vagy önköltséges képzési formára kell besorolni. A felsőoktatási intézmény az Nftv. 48. § (2) bekezdése szerint tanévenként köteles önköltséges képzésre átsorolni azt a magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott képzésben részt vevő hallgatót, *aki az utolsó két olyan félév átlagában*, amelyben hallgatói jogviszonya nem szünetelt, illetve nem a 81. § (3)-(4) bekezdésében<sup>6</sup> meghatározott külföldi képzésben vett részt, *nem szerzett legalább tizennyolc kreditet*, vagy nem érte el az intézmény szervezeti és működési szabályzatában – a Kormány rendeletében meghatározottak szerint – megállapított tanulmányi átlagot, továbbá azt, aki a 48/D. § (2) bekezdése<sup>7</sup> szerinti nyilatkozatát visszavonja.

A tanulmányi követelmények és a hallgatók teljesítményének értékelése kapcsán az Nftv. 49. § (1) bekezdése előírja, hogy a felsőoktatási intézményben folytatott tanulmányok során a tanulmányi követelmények teljesítését – az egyes tantárgyakhoz, tantervi egységekhez rendelt – tanulmányi pontokban (a továbbiakban: kredit) kell kifejezni és érdemjeggyel minősíteni. A hallgatónak az adott képzésben történő előrehaladását a megszerzett kreditek összege, minőségét az érdemjegye fejezi ki. A kredit fogalmát az Nftv. 108. § 24. pontja határozza meg, amely szerint a kredit a hallgatói tanulmányi munka mértékegysége, amely a tantárgy, illetve a tantervi egység vonatkozásában kifejezi azt a becsült időt, amely meghatározott ismeretek elsajátításához, a követelmények teljesítéséhez szükséges; egy kredit átlagosan harminc tanulmányi munkaórát jelent, a kredit értéke – feltéve, hogy a hallgató teljesítményét elfogadták – nem függ attól, hogy a hallgató a tudására milyen értékelést kapott.

Egy adott ismeretanyag elsajátításáért az Nftv. 49. § (5) bekezdése szerint egy alkalommal adható kredit. A kreditelismerés – tantárgy (modul) előírt kimeneti követelményei alapján – kizárólag a kredit megállapításának alapjául szolgáló tudás összevetésével történik. El kell ismerni a kreditet, ha szabadon választható tárgyra vonatkozik vagy az összevetett tudás legalább hetvenöt százalékban megegyezik. A tudás összevetését a felsőoktatási intézmény e

<sup>6</sup> Az Nftv. 81. § (3)-(4) bekezdése alapján, ha magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott képzésben részt vevő hallgató valamely EGT államban olyan részképzésben vesz részt, amelyben folytatott tanulmányai a hazai felsőoktatási intézmény képzésébe beszámíthatók, a hallgató a külföldi tanulmányok idejére – a (4) bekezdésben meghatározottak szerint – attól a felsőoktatási intézménytől, amellyel hallgatói jogviszonyban áll, ösztöndíjat kaphat. A hallgató akkor jogosult az (3) bekezdésben meghatározott ösztöndíjra, ha külföldi tanulmányait a felsőoktatási intézmény hozzájárulásával kezdte meg.

<sup>7</sup> Az Nftv. 48/D. § (2) bekezdése szerint az állami (rész)ösztöndíjjal támogatott képzésre besorolt jelentkező a beiratkozáskor, az ilyen képzésre átsorolt hallgató az átsorolást követő első bejelentkezéskor nyilatkozik a képzés feltételeinek vállalásáról.

célra létrehozott bizottsága (kreditáviteli bizottság) végzi. A fent meghatározottak végrehajtásával kapcsolatos kérdéseket az Nftv. 49. § (7) bekezdése szerint a tanulmányi és vizsgaszabályzatban kell szabályozni, azzal a megkötéssel, hogy *a hallgató a végbizonyítvány (abszolutorium) megszerzéséhez – a felsőoktatási intézményben folytatott, illetve más korábbi tanulmányok, továbbá az előzetesen megszerzett tudás kreditértékként való elismerése esetén is – a tanulmányi és vizsgaszabályzat szerinti kreditet, de legalább a képzés kreditértékének harmadát az adott intézmény adott képzésén köteles teljesíteni.*

Fontos kiemelni *a támogatási időre* vonatkozó szabályozást. Az Nftv. 47. § (1) bekezdése alapján egy személy – felsőoktatási szakképzésben, alapképzésben, mesterképzésben összesen – 12 féléven át folytathat a felsőoktatásban tanulmányokat magyar állami (rész)ösztöndíjas képzésben. A támogatási idő legfeljebb 14 félév, ha a hallgató osztatlan képzésben vesz részt és a képzési követelmények szerint a képzési idő meghaladja a 10 félévet. Az Nftv. 15. § (3) bekezdése alapján az alapképzésben alapfokozat és szakképzettség szerezhető. Az alapfokozat a felsőoktatás egymásra épülő képzési ciklusainak az első felsőfokú végzettségi szintje, amely feljogosít a mesterképzés megkezdésére. A képzési és kimeneti követelmények határozzák meg, hogy milyen szakképzettséget lehet szerezni az alapképzésben. Az alapképzésben *legalább 180 kreditet kell és legfeljebb 240 kreditet lehet teljesíteni.* A képzési idő<sup>8</sup> legalább 6, legfeljebb 8 félév. Az Nftv. 15. § (4) bekezdése szerint a mesterképzésben mesterfokozat és szakképzettség szerezhető. A mesterfokozat a felsőoktatás egymásra épülő képzési ciklusainak a második felsőfokú végzettségi szintje. A mesterképzés képzési és kimeneti követelményei határozzák meg, hogy milyen szakképzettség szerezhető a mesterképzésben. A mesterképzés során – figyelembe véve az (5) bekezdésben meghatározottakat – *legalább 60 kreditet kell és legfeljebb 120 kreditet lehet megszerezni.* A képzési idő legalább két, legfeljebb négy félév.

A felsőoktatási intézmény az Nftv. 50. § (1) bekezdése alapján annak a hallgatónak, aki a tantervben előírt tanulmányi és vizsgakövetelményeket és az előírt szakmai gyakorlatot – a nyelvvizsga letétele, a szakdolgozat, diplomamunka elkészítése kivételével – teljesítette, *és az előírt krediteket megszerezte, végbizonyítványt állít ki (abszolutorium).* Az Nftv. 108. § 66. pontjának rendelkezése szerint végbizonyítvány (abszolutorium): a tantervben előírt vizsgák eredményes letételét és – a nyelvvizsga letételének és szakdolgozat elkészítésének kivételével – más tanulmányi követelmények teljesítését, a képzési és kimeneti követelményekben előírt *kreditpontok megszerzését* igazolja, amely minősítés és értékelés nélkül tanúsítja, hogy a hallgató a tantervben előírt tanulmányi és vizsgakövetelménynek mindenben eleget tett.

*A felsőoktatási intézmények feladata az átsorolás feltételeinek jogszabályi keretek közötti meghatározása, amelynek keretszabályait a panasz benyújtásakor hatályos Nftv. Vhr. 61. §-a rögzítette.* Az Nftv. Vhr. 61. § (2) bekezdése értelmében a felsőoktatási intézménynek a következő képzési időszakban átsorolható hallgatói létszáma meghatározásához a hallgatók tanulmányi teljesítménye alapján meg kell állapítania, hogy az adott tanévben, adott szakon hány magyar állami (rész)ösztöndíjas és hány államilag támogatott hallgatónak szűnt meg a hallgatói jogviszonya a végbizonyítvány megszerzése előtt, hány olyan magyar állami (rész)ösztöndíjas és hány államilag támogatott hallgató van, aki önköltséges, illetve költségtérítéses képzésre kerül átsorolásra, továbbá hány olyan hallgató van, aki a lezárt félévvel már igénybe vette az adott szakon a rendelkezésre álló támogatási időt. Az adott tanév átsorolási döntése során az Nftv. Vhr. 61. § (3) bekezdése szerint azokat a hallgatókat nem kell figyelembe venni, akik az adott felsőoktatási intézményben legfeljebb egy képzési időszakban folytattak tanulmányokat, továbbá akik az Nftv. 47. § (6) bekezdésében<sup>9</sup> meghatározottak miatt

<sup>8</sup> Az Nftv. 108. § 17. pont képzési idő: az előírt kreditek, a végzettségi szint, szakképzettség *megszerzéséhez* szükséges, jogszabályban meghatározott idő;

<sup>9</sup> (Hatály: 2023. március) Nftv. 47. § (6) A támogatási idő számításakor nem kell figyelembe venni

a) a megkezdett félévet, ha betegség, szülés vagy más, a hallgatónak fel nem róható ok miatt nem sikerült befejezni a félévet,



félévüket nem tudták befejezni. *Át kell sorolni* az Nftv. Vhr. 61. § (9) bekezdése alapján *azt a hallgatót*, aki az Nftv. 48. §-a szerint – ha a felsőoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzata ettől magasabb értéket nem állapít meg – *nem éri el a 10. melléklet szerinti, képzési területenként meghatározott súlyozott tanulmányi átlagot*.

Az átsorolási döntést az Nftv. Vhr. 61. § (8) bekezdése alapján minden év július 31. napjáig, tanévenként egyszer kell meghozni. Ha az 56. § (1) bekezdése alapján az adott félévhez tartozó kredit teljesítésére július 31-ét követően kerül sor, és a felsőoktatási intézmény betölthető magyar állami ösztöndíjas hellyel rendelkezik, akkor az átsorolási döntést ennek figyelembevételével kell felülvizsgálni és szükség esetén módosítani.

Összegezve a fentieket a hallgatónak tehát az adott képzésben történő előrehaladását a megszerzett kreditek összege, minőségét az érdemjegye fejezi ki. A kreditelismerés kizárólag a kredit megállapításának alapjául szolgáló tudás összevetésével történik. El kell ismerni a kreditet, ha az összevetett tudás legalább 75 százalékban megegyezik. *A végbizonyítvány megszerzésének feltételeit meghatározó rendelkezések is egyértelműen lehetővé teszik a kreditek beszámítását. A kreditrendszerű oktatás lényegéből fakadóan ugyanis az elismerésre a kreditátvitellel kerül sor, amely folyamat során az elismert kredit megszerzett kreditté válik, amelynek beszámítására a végbizonyítvány megszerzéséhez is lehetőséget teremt a törvény.*

Vizsgálatom során figyelemmel voltam arra, hogy *a jogalkotó az eltérő felsőoktatási intézményi gyakorlatra is tekintettel – a megkeresésekre adott válaszában<sup>10</sup> foglaltak szerint – időközben, 2022. július 30-i hatállyal módosította az Nftv. Vhr. 61. § (9) bekezdését, amely során a megszerzett kredit fogalmát a korábbtól eltérően határozta meg. Eszerint: át kell sorolni az Nftv. 48. §-a szerint azt a hallgatót, aki nem szerzett az Nftv. 48. § (2) bekezdése alapján meghatározott kreditet, vagy nem érte el a képzési területenként meghatározott súlyozott tanulmányi átlagot. Megszerzett kredit a hallgató által az adott képzésben és tanévben megszerzett kredit és az adott tanévben a 41. § (3) bekezdés 9.<sup>11</sup> pontja szerint beszámított kredit.*

**2.** Az intézményi szabályozást áttekintve a BGE HKR 2020. augusztus 1-től hatályos 88. §-ának az ügy szempontjából releváns rendelkezései a magyar állami ösztöndíjas és önköltséges képzési forma közötti átsorolás rendjét az alábbiak szerint szabályozták.

A hallgatót magyar állami (rész)ösztöndíjas vagy önköltséges képzési formára kell besorolni. Az Egyetem tanévenként köteles önköltséges képzésre átsorolni azt a magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott képzésben részt vevő hallgatót, aki az utolsó két olyan félév átlagában, amelyben hallgatói jogviszonya nem szünetelt, illetve nem az Nftv. 81. § (3) és (4) bekezdésében meghatározott külföldi képzésben vett részt, nem szerzett legalább 18 kreditet, vagy nem érte el a (11) bekezdésben megállapított tanulmányi átlagot, továbbá azt, aki az államilag támogatott képzés feltételeinek vállalásáról tett nyilatkozatát visszavonja. Ha a magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott képzésre felvett hallgatónak a tanulmányai befejezése előtt megszűnik a hallgatói jogviszonya, vagy a hallgató a tanulmányait bármely

---

b) támogatási idő terhére teljesített félévet, ha megszűnt a felsőoktatási intézmény anélkül, hogy a hallgató a tanulmányait be tudta volna fejezni, feltéve, hogy tanulmányait nem tudta másik felsőoktatási intézményben folytatni,

c) azt a félévet sem, amelyet tanulmányai folytatásánál a felsőoktatási intézmény a megszűnt intézményben befejezett félévekből nem ismert el,

d) azt a félévet, amelyet a Nemzeti Közzolgálati Egyetemről, valamint a közigazgatási, rendészeti és katonai felsőoktatásról szóló 2011. évi CXXXII. törvény (a továbbiakban: a Nemzeti Közzolgálati Egyetemről szóló törvény) 21/A. § (1) bekezdés a), b) és d) pontjában meghatározott jogviszonyban álló hallgató a Nemzeti Közzolgálati Egyetem képzésén vett igénybe,

e) azt a félévet, amelyet a hallgató a 39. § (4a) bekezdése szerint felvett tanári mesterszakon vett igénybe, továbbá

f) a nem tanári osztatlan vagy mesterképzési szakkal párhuzamos képzésben vagy a nem tanári osztatlan vagy mesterképzési szakot követően felvett tanári mesterszakon, valamint a 4 féléves tanári mesterszakon igénybe vett félévet.

<sup>10</sup> Lásd a korábban hivatkozott AJB-944/2021. számú ombudsmani jelentésben

<sup>11</sup> A korábbi tanulmányok, munka- és egyéb tapasztalatok alapján beszámított kreditek

okból önköltséges formában folytatja tovább, helyére – kérelem esetén – a felsőoktatási intézményben önköltséges formában azonos szakon tanulmányokat folytató hallgató léphet. Az átsorolásról a felsőoktatási intézmény a magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott képzésre átsorolását kérő önköltséges hallgatók tanulmányi teljesítménye alapján dönt.

Az Oktatási Igazgatóságnak (továbbiakban: OI) a következő képzési időszakban átsorolható hallgatói létszáma meghatározásához a hallgatók tanulmányi teljesítménye alapján meg kell állapítania, hogy az adott tanévben, adott szakon:

- a) hány magyar állami (rész)ösztöndíjas és hány államilag támogatott hallgatónak szűnt meg a hallgatói jogviszonya a végbizonyítvány megszerzése előtt,
- b) hány olyan magyar állami (rész)ösztöndíjas és hány államilag támogatott hallgató van, aki önköltséges, illetve költségtérítéses képzésre kerül átsorolásra,
- c) hány olyan hallgató van, aki a lezárt félévvel már igénybe vette az adott szakon a Szabályzat 87. § (3)<sup>12</sup> bekezdése szerint rendelkezésre álló támogatási időt.

Az adott tanév átsorolási döntése során azokat a hallgatókat nem kell figyelembe venni, akik legfeljebb egy képzési időszakban folytattak tanulmányokat, továbbá akik a Szabályzat 87. § (6) bekezdésében meghatározottak miatt félévüket nem tudták befejezni. Az átsorolási döntést minden év július 31. napjáig, tanévenként egyszer kell meghozni. Ha az adott félévhez tartozó kredit teljesítésére július 31-ét követően kerül sor, és az intézmény betölthető magyar állami ösztöndíjas hellyel rendelkezik, akkor az átsorolási döntést ennek figyelembevételével kell felülvizsgálni és szükség esetén módosítani.

Azt a hallgatót, aki a Felsőoktatási Információs Rendszer (a továbbiakban: FIR) adatai alapján nem folytathatja államilag támogatott formában tanulmányait, az OI köteles a megelőző félévben elektronikus üzenetben tájékoztatni. Amennyiben a FIR adatait a hallgató vitatja, az Oktatási Hivatalnál kell eljárnia annak módosítása ügyében. Az Egyetem csak és kizárólag az általa közölt adatokért felel. Az átsorolást az Egyetem az aktuális FIR adatok szerint végzi.

A tanulmányi félév lezárását az elektronikus tanulmányi rendszer (továbbiakban: TR) adatai alapján az OI-nak el kell végezni legkésőbb július 15-ig. Az átsorolást a július 15-i állapot szerint kell elvégezni. Az átsorolásról a határozatot a kar dékánja legkésőbb július 31-ig hozza meg. A BGE HKR 88. § (18) bekezdése értelmében *az átsorolás szempontjából a szerzett kreditek alatt a figyelembe vett félévek során teljesített tárgyak kreditjei értendők.*

A rektor megkeresésemre adott válaszában a BGE HKR 88. § (18) bekezdése szerinti szűkítő értelmezésen alapuló intézményi gyakorlatot ugyancsak megerősítette, amikor arról tájékoztattott, hogy az intézményi gyakorlat *szerint az adott félévhez csak a félévben felvett és teljesített krediteket lehetett rögzíteni, a hallgatók által más felsőoktatási intézményben folytatott korábbi képzésen vagy az egyetem más képzésén, vagy korábbi képzésén teljesített krediteket az adott félévhez nem rendelték hozzá.* Kifejtette továbbá, hogy a tanulmányi adminisztráció okán a kreditelismerést követően az elismert krediteket speciális indexsorra vitték fel, amely így az adott félévhez nem került hozzárendelésre.

Összegezve tehát, *tanévenként önköltséges képzésre át kell sorolni azt a hallgatót, aki nem teljesítette az utolsó két aktív (azaz hallgatói jogviszonya nem szünetelt, külföldi képzésében nem vett részt) félév átlagában az Nftv.-ben meghatározott kreditet vagy nem érte el a BGE HKR által meghatározott súlyozott tanulmányi átlagot.*

*Figyelemmel voltam arra is, hogy a BGE a 2022. július 30-tól hatályos Nftv. Vhr.-ben foglaltaknak megfelelően 2022. augusztus 8-ával módosította a BGE HKR előírásait.*

---

<sup>12</sup> A HKR 87. § (3) bekezdése szerint az (1) bekezdés szerinti képzésben az oklevél megszerzéséhez igénybe vehető támogatási idő legfeljebb két félévvel – a (4) bekezdés alkalmazásával legfeljebb hat félévvel – lehet hosszabb, mint az adott tanulmányok képzési ideje. Az adott szak támogatási idejébe az azonos szakon korábban igénybe vett támogatási időt be kell számítani. Ha a hallgató az így meghatározott támogatási idő alatt az adott fokozatot (oklevelet) nem tudja megszerezni, a tanulmányait e szakon önköltséges, költségtérítéses képzési formában folytathatja akkor is, ha az (1) bekezdés szerinti támogatási időt egyébként még nem merítette ki.

3. *A vizsgálatom során kapott nyilatkozatok, a rendelkezésemre álló adatok és a fenti jogszabályi rendelkezések alapján álláspontom szerint a kreditbeszámítással jóváírt kreditek esetén – szemben a rektor álláspontjával – nem a teljesítés ideje az irányadó a beszámítás szempontjából, hanem az elismertetés ideje. Ahogyan az az Nftv. szabályozásából is kitűnik, az elismert kreditek valójában megszerzett krediteknek minősülnek: a kreditelismerés kizárólag a kredit megállapításának alapjául szolgáló tudás összevetésével történik. Az így elismert kredit, megszerzett kreditté válik az elismerés időpontjában. Az Nftv. továbbá a végbizonyítvány megszerzésének feltételéül az előírt kreditpontok megszerzését határozza meg.<sup>13</sup> Ha elfogadnánk a rektor érvelését, hogy az elismert (jóváírt) kredit nem minősül az átsorolás szempontjából szerzett kreditnek, akkor az Nftv. végbizonyítvány megszerzésének feltételeire vonatkozó rendelkezései kiüresednének.*

Egyetérttek továbbá az államtitkár azon álláspontjával is, amely szerint sem az Nftv., sem az Nftv. Vhr. rendelkezései nem zárják ki azt, hogy a tanulmányok folytatása során kreditbeszámítással lehessen élni, hiszen egy ezzel ellentétes jogalkotói cél esetében a *korábbi résztanulmányok beszámítására sem lenne lehetőség a felsőoktatás rendszerében. Az Nftv. alapján ugyanis – amint azt fent is jeleztem már – az oklevél megszerzéséhez teljesítendő kreditek egy részének megszerzését a hallgató a korábbi tanulmányai beszámításával, kreditek elismertetésével is megvalósíthatja.*

Figyelemmel voltam továbbá a Fővárosi Törvényszéknek – a rektornak címzett megkeresésemben is hivatkozott – a BGE hallgatójának ügyében<sup>14</sup> hozott ítéletének indokolásában előadottakra is. A bíróság azt vizsgálta, hogy milyen viszony van a megszerzett és az elismert kreditek között, miben jelenik meg a különbség, valamint az átsorolásnál az elismert kredit beszámítható-e a magyar állami ösztöndíjas státusz fenntartásába. Egyetérttek a bíróság indokolásával, amelyben kifejti, hogy a BGE különbséget tett a megszerzett és az elismert kreditek között, amelynek során a kreditátvitel által elismert krediteket nem feleltette meg a megszerzett krediteknek. A Bíróság nem osztotta az alperes BGE jogértelmezését azzal kapcsolatban, hogy az elismert kredit nem megszerzett kredit. Az elismerésre a kreditátvitellel kerül sor, amely során az elismert kredit megszerzett kreditté válik. Ha nem így lenne, akkor a kreditátvitellel érintett hallgatók a korábbi tanulmányokból beszámított kreditek figyelmen kívül hagyásával nem szereznék meg a végbizonyítvány kiállításához a képzési és kimeneti követelményekben megjelöltek szerint szükséges kreditmennyiséget. Az ítélet indokolása tartalmazza azt a jogi végkövetkeztetést, amely szerint *az utolsó két aktív félévben elismert krediteket a hallgató által megszerzett kreditként szükséges figyelembe venni az átsorolások során, az Nftv. szerinti utolsó két félévben megszerzett kreditekhez azon kreditek is hozzátartoznak tehát, amelyeket korábbi tanulmányai elismertetése (kreditbeszámítás) alapján a felsőoktatási intézet elfogadott.*

A panasz benyújtásakor hatályos BGE HKR 88. §-ában rögzített átsorolásra vonatkozó szabályozás teljes mértékben átemelte az Nftv. egyidőben hatályos állapotának szabályozását. A BGE HKR 88. § (18) bekezdése azonban többlétszabályként, mintegy értelmező rendelkezésként azt mondta ki, hogy a szerzett kreditek alatt a figyelembe vett félévek során teljesített tárgyak kreditjei értendők.<sup>15</sup> *E szabályozással a BGE a jóváírt kreditek beszámítását nem tette lehetővé az átsorolás szempontjából, azaz a BGE HKR. 88. § (18) bekezdése ezen beszámított kreditek figyelembevételét az Nftv. és Nftv. Vhr. rendelkezéseit szűkítően értelmezve kizárta az átsorolás szempontjából. A BGE HKR fenti rendelkezése továbbá korlátozta az átsorolások során a hallgatók korábbi tanulmányainak elismertetésével kapcsolatos jogát, a hallgatók tényleges teljesítményének figyelembevételét.*

*Az átsorolás feltételeinek fennállása során tehát a szerzett kreditek között szükséges figyelembe venni mind az adott időszakban teljesített, mind pedig az adott időszakban elismert*

<sup>13</sup> Nftv. 108. § 47. pontja

<sup>14</sup> Lásd. 35.K.701.228/2020/4.

<sup>15</sup> HKR 88. § (18) bekezdése

*krediteket is. A megszerzett kreditekhez tehát azok a kreditek is hozzátartoznak, amiket a korábbi tanulmányok elismertetése alapján a felsőoktatási intézmény elfogadott, feltéve, hogy azok megszerzésére az átsorolás szempontjából vizsgált időszakban került sor.*

*Mindezek alapján megállapítom, hogy a BGE a BGE HKR 88. § (18) bekezdése az Nftv. valamint a Nftv. Vhr. átsorolásra vonatkozó rendelkezésein túlmutató olyan, a korábban szerzett kreditek beszámíthatóságát megakadályozó feltételt rögzített, amelyre nem volt jogi lehetősége, mindezzel pedig a jobbiztonság követelményével, valamint az érintett hallgatók tisztességes eljáráshoz való jogával összefüggő visszásságot okozott.*

4. A 2022 márciusában küldött megkeresésemben felkértem a BGE rektorát, hogy a rendelkezésre álló iratmásolatok (releváns intézményi szabályzatok, személytelenített átsorolási határozatok) egyidejű megküldése mellett 30 napon belül tájékoztasson a panaszbeadványban foglaltakkal összefüggő álláspontjáról, az abban foglalt aggályok kapcsán már megtett vagy tervezett intézkedéseiről, valamint válaszában térjen ki arra is, hogy az ítélet meghozatala előtt született átsorolási határozatok, valamint a 2021. évi átsorolások kapcsán saját hatáskörben milyen intézkedéseket tett. A megkeresésemre a rektor késedelmesen, 2022. novemberében válaszolt, a felvilágosítás-kérésnek és adatszolgáltatási kötelezettségének csak részben tett eleget, a kért határozatokat nem csatolta.

Az Ajbt. 25. § (1)-(2) bekezdése értelmében az alapvető jogok biztosa vizsgálata lefolytatása érdekében a vizsgált hatóság és a vizsgált hatóság vezetője az Ajbt. 21. § (1) bekezdésében meghatározott esetekben együttműködésre köteles, ha pedig a vizsgált hatóság az együttműködéssel kapcsolatos kötelezettségét megalapozott indok nélkül nem vagy késedelmesen teljesíti, az alapvető jogok biztosa e tényt jelentésében rögzíti, és azt az éves beszámolójában külön kiemeli.

*Mindezek alapján rögzítem, hogy a vizsgált hatóság az együttműködéssel kapcsolatos kötelezettségét megalapozott indok nélkül késedelmesen és nem teljeskörűen teljesítette.*

5. A rendelkezésemre álló dokumentumok alapján a BGE a 2022. évben a módosított, Nftv. Vhr. szabályai alapján döntött az átsorolásokról, tehát a sérelmezett átsorolási döntések meghozatalára az azt megelőző években kerülhetett sor. Az eltelt időszak alatt a hallgatók egy részének azóta már megszűnhetett a hallgatói jogviszonya, míg mások visszakerülhettek állami ösztöndíjas státuszba, megint más hallgatóknak időközben az államilag támogatott félévei fogyhattak el. Az átsorolási határozatok meghozatalára vonatkozó objektív határidőre, a hallgatói státuszok kölcsönös egymásra hatására, a döntések meghozatalának végleges, lezárt jellegére tekintettel intézkedést az intézmény átsorolási gyakorlata kapcsán a jövőre nézve tudok tenni.

## **Intézkedésem**

A jelentésben feltárt alapjoggal összefüggő visszásságok jövőbeni bekövetkezésének a megelőzése érdekében az Ajbt. 32. § (1) bekezdése alapján felkérem a Budapesti Gazdasági Egyetem rektorát, gondoskodjon arról, hogy

1. az átsorolásra vonatkozó mindenkor belső intézményi szabályozás módosítására a vonatkozó jogszabályi rendelkezések keretei között, a jogszabályi rendelkezések értelmét nem szűkítő módon kerüljön sor;
2. a BGE HKR 88. § (18) bekezdésére figyelemmel hozott jogsértő átsorolási döntések vonatkozásában az érintett hallgatók számára adjon tájékoztatást;
3. a jövőben érdemben és teljeskörűen tegyen eleget az Ajbt. 25. §-ában rögzített együttműködési kötelezettségének.

Budapest, 2023. az elektronikus dátumbélyegző szerint

Dr. Kozma Ákos